

HEMBYSE ARCHEOLOGIE

TIELT, SHAMROCK HOTEL

ONDERZOEKSRAPPORT HEMBYSE ARCHEOLOGIE

Nº. 5

ONDERDEEL PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE

BODEM

Bureaustudie

De Smaele Bart & Pieters Hadewijch

2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Administratieve fiche	3
1.2	Omkadering van het onderzoek	5
2	GEMOTIVEERD ADVIES	6
2.1	Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	6
2.2	Impactbepaling van de geplande werken	6
2.3	De waardering van de site.....	7
2.4	Bepaling van de maatregelen	8
3	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN.....	9
3.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
3.2	Onderzoeksstrategie en -methode.....	9
3.3	Onderzoekstechnieken	10
3.4	Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.....	10
3.5	Randvoorwaarden.	10
4	BESLUIT	11
5	LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN.....	12
6	LIJST VAN FIGUREN.....	13

1 INLEIDING

1.1 Administratieve fiche

Projectcode Onroerend Erfgoed	2017H210
Projectgebied	Tielt, Shamrock hotel
Grootte projectgebied	7382,5 vierkante meter
Ligging	West-Vlaanderen, Stad Tielt, Euromarktlaan 24/Ringlaan.
Lambert 72-coördinaten (m)	ZW: X: 77821,710 x Y: 188392,081 meter (ZW) X: 77784,562 x Y: 188519,716 meter
Kadaster	Afdeling: 2 Sectie: E Percelen: 507I 2
Initiatiefnemer	GC-A Architecten Veldstraat 11 8760 Meulebeke
Uitvoerder	Hembyse Archeologie
Interne projectsigle Hembyse Archeologie	TIE-SHA
Type onderzoek	Archeologienota met uitgesteld traject
Verantwoordelijke uitgever van het onderzoeksrapport	Hembyse Archeologie
Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2017
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2017, <i>Archeologienota naar aanleiding van de uitbreiding van het Shamrock Hotel te Tielt</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 5, Gent.
Termijn van het onderzoek	7 werkdagen
Betrokken actoren en specialisten met vermelding van rol/functie	Hadewijch Pieters/erkend archeoloog Bart De Smaele/erkend archeoloog/veldwerkleider
Gecontacteerde regiospecialisten	Hannes Vanhauwaert (stadsarchivaris SAT) René Baertsoen (heemkundige kring De Roede van Tielt)
Resultaten	20 ^e eeuwse stadsuitbreiding van Tielt
Aanbeveling	Geen verder onderzoek
Bewaarplaats archief	Geen erkend depot van toepassing
Bewaarplaats roerende archeologische objecten	Geen erkend depot van toepassing

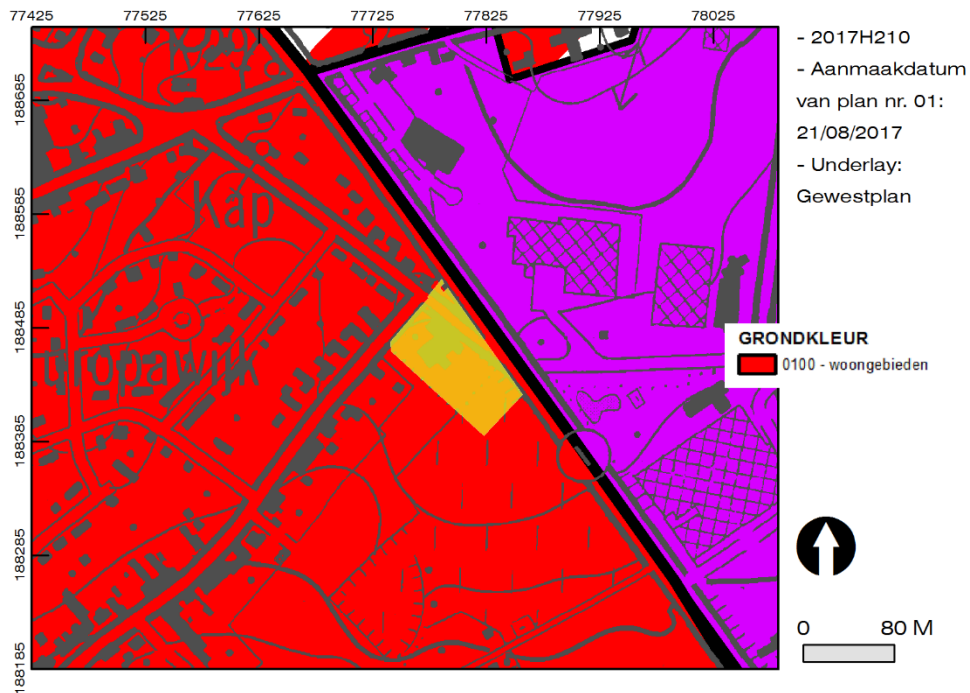
Opmerkingen

Nvt.

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

1.2 Omkadering van het onderzoek

In de zomer van 2017 werd door architectenbureau GC-A aan Hembyse Archeologie gevraagd een archeologienota met uitgesteld traject op te maken voor de uitbreiding van het Shamrock Hotel te Tielt.

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied, aanmaakschaal 1:1.

De archeologienota bestaat in zijn geheel uit drie onderdelen: een privacyfiche (niet publiek beschikbaar), een verslag van resultaten en een programma van maatregelen.

In onderstaand onderdeel wordt gemotiveerd waarom geen verder onderzoek geadviseerd wordt.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het uitgevoerde vooronderzoek is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, aangezien een vooronderzoek met ingreep in de bodem binnen het projectgebied niet mogelijk was. De gronden zijn op dit moment bebouwd en in gebruik als parking, waardoor een vooronderzoek met ingreep in de bodem überhaupt niet mogelijk is (zie §Randvoorwaarden).

Dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bestaat dus louter in de vorm van een bureauonderzoek.

Dit bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- er is een inzicht verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, waardoor de potentiële impact op het bodemarchief duidelijk is geworden
- er werd een visuele inspectie van het projectgebied uitgevoerd zowel met het oog op het bepalen van de verdere onderzoeksstrategie als voor het registreren van relevante archeologische en landschappelijke indicatoren.

6

In het kader van dit bureauonderzoek zijn niet uitgevoerd:

- controleboringen (niet mogelijk omwille van bebouwing en landgebruik)

In hoofdstuk §Onderzoeksstrategie en -methode wordt gemotiveerd waarom deze aanvullende controleboringen niet zijn uitgevoerd.

Het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch en archeologisch overzicht van het projectgebied te schetsen en om de gepaste maatregelen – enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

2.2 Impactbepaling van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit verschillende elementen.

Deze elementen zijn:

- Het uitbreken van de bestaande parkingverharding

- Het plaatsen van funderingen voor de uitbreiding van het hotel (oppervlakte: 0,5% van het totale onderzoeksgebied)
- Het bouwen van een uitbreiding van het bestaande hotel
- Het vernieuwen van de parking met waterdoorlatende klinkers

Gelet op de gedeeltelijke verstoring van het eventueel aanwezige archeologische erfgoed dienen – enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- maatregelen genomen te worden ten einde deze archeologische sites vast te stellen, te registreren en waarderen, en te behoeden van vernietiging.

Deze maatregelen worden in §3. *Programma van Maatregelen* besproken.

2.3 De waardering van de site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan worden gesteld dat:

1. het onderzoeksgebied voor zo ver gekend tot in de 20^e eeuw landbouwgrond is geweest en er dus een dun afdekkend pakket op de site aanwezig was. Geografisch en geologisch gezien is het onderzoeksgebied goed vergelijkbaar met dat binnen het onderzoeksgebied Tielt-Kanegemstraat.

In de noordelijke hoek van het onderzoeksgebied was tot in de 20e eeuw een wegtracé aanwezig, alsook een duiker voor afwatering van het gebied.

2. sonderingen en boringen in de nabijheid bevestigen dat er mogelijk slechts een dun afdekkend pakket bovenop de tertiaire sedimenten aanwezig was. Recente sonderingen duiden er tevens op dat binnen het onbebouwde gedeelte van het terrein de teelaarde en de quartaire sedimenten afwezig zijn. Er is mogelijk ook een deel van de tertiaire sedimenten afgegraven.
3. de bestaande verstoringen binnen het onderzoeksgebied zijn zeer ingrijpend geweest. De bouw van het hotel en het clubhuisje hebben een nefaste invloed op het bodemarchief gehad. De inrichting van de rest van het onderzoeksgebied als parking, tennisveld (en later opnieuw parking), met alle nutsvoorzieningen van dien, doen vermoeden dat het bodemarchief slecht bewaard is. De globale densiteit van de verstoringen ten opzichte van de oppervlakte van het onderzoeksgebied is hoog.
4. de heden niet-bebouwde zone binnen het onderzoeksgebied, waar een vooronderzoek met ingreep in de bodem mogelijk zou kunnen zijn, beslaat slechts 1547,7 m², ofwel 20,9% van het totale onderzoeksgebied. Rekening houdend met het feit dat hierbinnen de bodemingreep minimaal is (de vloerplas van de nieuwe parking komt hoger dan de bestaande parking, waardoor enkel reeds verstoorde lagen van het terrein -verharding- worden afgegraven), en de uitbreiding van het hotel slechts 0,5% van het totale

onderzoeksgebied betreft, is de oppervlakte waarbinnen een evaluatie van het bodemarchief mogelijk is zeer beperkt.

Op basis van deze data kan worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sporen en structuren zeer laag is. De archeologische sporen die eventueel binnen het onderzoeksgebied aanwezig zijn, zouden uiteindelijk niet in een ruimere archeologische context geïnterpreteerd kunnen worden.

De site moet dus niet beschouwd worden als archeologisch waardevol.

2.4 Bepaling van de maatregelen

Een deel van projectgebied, met uitzondering van het eigenlijke hotel en een beperkte diepte van de parkings, zal door de geplande werken worden verstoord. Op de plaats van de toekomstige hoteluitbreiding is behoud van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed in situ niet mogelijk. Waar de parkings worden heraangelegd, zal de impact op het (slecht bewaarde) bodemarchief vrij beperkt zijn.

Gezien het feit dat het verslag van resultaten aangetoond heeft dat de kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen zeer laag is, worden verdere maatregelen niet noodzakelijk geacht.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het doel van de bureaustudie was een inzicht te verkrijgen in het archeologisch potentieel van het projectgebied, alsmede de impact van de geplande werken op het archeologische erfgoed in te schatten. Aldus kan een advies gevormd worden voor de vervolgstategie op de projectlocatie.

Aan de hand van de ingezamelde data kan gesteld worden dat de verwachting met betrekking tot alle periodes zeer laag is. Bijgevolg worden verdere maatregelen niet noodzakelijk geacht en dienen geen verdere onderzoeksvragen te worden gesteld.

3.2 Onderzoeksstrategie en -methode

De onderzoeksstrategie wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele methodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. Onderstaande tabel geeft de mogelijke onderzoeksmethodes weer.

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Grondradar of weerstandsmeting is mogelijk op het oostelijke deel van het onderzoeksgebied, maar heeft weinig potentieel voor het aantreffen van grondsporen. Hoge kostprijs.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De site is bebouwd/verhard.
Landschappelijke boringen	NEE	JA	NEE	NEE	De site is bebouwd/verhard.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	Er zijn geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van steentijdsites binnen het projectgebied. Tevens weinig effectief voor het opsporen van grondsporen.
Proefsleuven/ proefputten	NEE	NEE	NEE	NEE	Zeer lage kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie en de reeds uitgevoerde onderzoeken, kan gesteld worden dat er geen verder onderzoek op de site noodzakelijk is.

3.3 Onderzoekstechnieken

Niet van toepassing.

3.4 Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk

Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd.

In het Programma van Maatregelen voor dit onderzoeksgebied worden geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien.

3.5 Randvoorwaarden.

Niet van toepassing.

4 BESLUIT

De site waar het Shamrock Hotel zich bevindt ligt op de Rijkegemkouter, een hoogte in het landschap waar ten minste sinds de Romeinse periode mensen hun nederzettingen hebben gebouwd. In de tweede helft van de 20e eeuw is het gebied grondig veranderd door de aanleg van de Ringlaan en de bouw van de Europawijk en de KMO-zone van het Galgenveld. Een eeuwenoud landschap is toen verloren gegaan.

Binnen het onderzoeksgebied zijn er geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van bewaarde archeologische sporen. Bovendien zijn er duidelijke aanwijzingen dat het gedeelte van het onderzoeksgebied waar kans was op bewaarde archeologische sporen, in de 20e eeuw afgetopt is. Hierdoor is de reële kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen zeer erg klein.

De bureaustudie heeft dus toegelaten een duidelijk antwoord te bieden op de vraag of zich al dan niet een archeologische site binnen het projectgebied bevindt.

Bijgevolg is verder onderzoek op de site niet noodzakelijk en is het bepalen van een vervolgstategie evenmin noodzakelijk.

5 LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN

PLAN NR	Onderwerp	Analoog/digitaal aangemaakt
NR 01	Situering van het projectgebied op het gewestplan en de topografische kaart	digitaal

6 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied, aanmaakschaal 1:1.	5
---	---

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: bart@hembyse.net

Website: www.hembyse.net

HEMBYSE